

Grundläggande granskning av kommunstyrelsen 2023

Strömsund kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Avgränsning	4
1.4. Revisionskriterier.....	4
1.5. Reglemente för kommunstyrelsen	4
1.6. Genomförande	6
2. Granskningsresultat.....	7
2.1. Iakttagelser	7
3. Sammanfattande bedömning.....	9

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionsred (2022) ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionsred i kommunal verksamhet*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2023.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
 - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
 - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredsställande

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
 - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
 - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och är främst avgränsad till år 2023. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policy och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §, om att kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ God revisionsd i kommunal verksamhet
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag
- ▶ Kommunens styr- och ledningssystem.
- ▶ COSO-ramverket

1.5. Reglemente för kommunstyrelsen

Enligt reglementet (KF 2018) ska kommunstyrelsen utgöra den ledande politiska förvaltningen i kommunen och ha ett helhetsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen samordnar mellan förvaltningar och dem kommunala angelägenheterna. Ett antal verksamhetsområden som styrelsen ansvarar över är: säkerhetsfrågor i kommunen, kommunens personaladministrativa system och ekonomisystem. Styrelsen är verksamhetsansvarig nämnd för följande områden:

- Gymnasieskola, vuxenutbildningsfrågor, SFI, samt ärenden rör högskoleutbildning och uppdragsutbildning
- Ny- och ombyggnad samt förvaltning, anläggning och drift av kommunens samlade fastigheter, IT-infrastruktur, vatten- och avloppsanläggningar, gator, vägar, allmänna platser och renhållning med undantag av inom kommunala bolags förvaltningsområden
- Sysselsättnings- arbetsmarknads- och näringslivsfrågor
- Turisminformation och konsumentrådgivning.

1.5.1. Kommunspecifik styrmodell

Enligt fullmäktiges budget för 2023 (KF 2022-06-08) ska varje nämnd och styrelse ansvara för att genomföra fullmäktiges inriktningar och prioriterade mål. Nämnd och styrelse ska utifrån fullmäktiges prioriterade mål ta fram effektmål för sin verksamhet.

1.5.2. Ekonomisk process-budget, mål och uppföljning

Styrning finns mer detaljerat beskrivet i kommunfullmäktiges antagna styrdokument *Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning*. Styrdokumentet antogs 2014 och anger arbetsordningen för nämndernas arbete med mål och ekonomi utifrån tre verksamhetsfaser 1) före verksamhetsåret, 2) under verksamhetsåret och 3) efter verksamhetsåret.

Före verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Under hösten lägga fram förslag på mål och budget för kommande år
- ▶ Välja ut ett begränsat antal mål som ska redovisas till kommunfullmäktige

Under verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Följa upp sin verksamhet månadsvis i verksamhetsprognoser per februari, april, augusti och oktober
- ▶ Göra tertialuppföljning per sista april och augusti och inkludera en beskrivning på måluppfyllelsen

Efter verksamhetsåret ska:

- ▶ Nämnder lämnar in redovisning av måluppfyllelse, verksamhetsberättelse och annat underlag som begärs till kommunledningsförvaltningen
- ▶ Ekonomiavdelningen gör ett bokslut till kommunen och därefter sammanställer en årsredovisning

1.5.3. Reglemente för intern kontroll

Arbetet med intern kontroll regleras av fullmäktiges fastställda reglemente från 2012. Syftet med reglementet är att nämnder och styrelsen ska ha en tillfredställande internkontroll. Nämnder och styrelsen ska årligen upprätta och fastställa en plan för den interna kontrollen i enlighet med reglementet. De ska till kommunstyrelsen delge internkontrollplanen och ansvara för genomförandet av den. Nämnder ska vid behov vidta åtgärder vid varje identifierad brist.

1.5.4. Handbok för intern kontroll

Vid arbetet med en intern kontrollplan ska en handbok om intern kontroll tillämpas parallellt. Handboken är beslutad 2020 och innehåller revideringar av tidigare styrdokument

inom intern kontroll. I den framgår en ytterligare beskrivning på en arbetsmetodik som gäller för en risk- och konsekvensanalys. Analysen ska baseras på risker som bedöms enligt olika sannolikhetsskalor och olika konsekvensnivåer.

1.6. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (tex styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och årsrapporter/verksamhetsberättelser).

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt		Iakttagelse	Hänvisning till protokoll och EY:s kommentar
1. Styrning av verksamhet	a) Beslutat om effektmål utifrån fullmäktiges inriktningsmål	✓	2022-10-25 § 183 Beslut av verksamhetsmål för kommunstyrelsens verksamheter 2023.
	b) Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	—	Flertalet av målen i verksamhetsplanen ska mätas med "egen mätning". Det är inte konkret vilka indikatorer som ska mäta måluppfyllelsen.
	c) När måluppfyllelse	—	Styrelsen rapporterar att: <ul style="list-style-type: none"> • 13 mål uppfylls • 6 mål <i>delvis</i> uppfylls • 3 mål <i>inte</i> uppfylls <p>Vissa av målen har följts upp med indikatorer. Andra mål har följts upp med analyser och motiveringar.</p>
	d) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	—	Styrelsen uppnår <i>delvis</i> god måluppfyllelse. Det framgår inte via protokoll samt i delårsrapport och årsrapport vilka åtgärder styrelsen planerar att vidta för att nå högre måluppfyllelse.
2. Uppföljning av verksamhet	b) Följt upp verksamhet i en delårsrapport	—	2023-05-23 § 107, per april 2023-10-24 § 185, per augusti Kommunstyrelsen följer upp målet om minskad ungdomsarbetslöshet som anges vara målet med högst prioritet att följa upp. Målet prognostiseras att <i>delvis</i> uppfyllas. Övriga mål följs inte upp.
	a) Följt upp verksamhet i en årsrapport eller motsvarande	✓	2024-02-20 § 29
3. Styrning av ekonomi	a) Beslutat om en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2022-10-25 § 183
	b) När målen för ekonomin (inkl. budget)	✓	Styrelsen redovisar ett överskott med ca 6 mnkr.

	c) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	ET	Styrelsen uppnår god måluppfyllelse avseende ekonomin.
4. Uppföljning av ekonomi	a) Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2023-05-23 § 107, per april 2023-10-24 § 185, per augusti Styrelsen prognostiserar enligt delårsrapporten per augusti ett överskott med 3,2 mnkr för helåret.
	b) Följt upp ekonomin i månadsrapport	✗	Styrelsen har inte följt upp ekonomin per februari och oktober.
	c) Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2024-02-20 § 29
5. Intern kontroll	a) Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	—	I internkontrollplanen bedöms de identifierade riskerna utifrån en poängskala. Det framgår ingen beskrivning med vad konsekvenserna för riskerna innebär.
	b) Beslutat om en internkontrollplan	✓	2022-12-13 § 245
	c) Följt upp internkontrollplanen	✓	2023-05-23 § 117 2023-11-21 § 218
	d) Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	✓	I uppföljningen av internkontrollplanen framgår vilka åtgärder som vidtagits.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten sköts *delvis* på ett ändamålsenligt sätt. Vi bedömer att kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten sköts från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? <i>(Baseras på kontrollpunkt 1a, 1b, 1c, 2a & 2b)</i>	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen har antagit effektmål utifrån fullmäktiges inriktningsmål. Flertalet av målen i verksamhetsplanen anges ska mätas med "egen mätning". Det är inte konkret vilka indikatorer som ska mäta måluppfyllelsen. Styrelsen har följt upp målen i delårsrapport per augusti och i årsbokslut. Bedömningen baseras även på att styrelsen uppnår en <i>delvis</i> god måluppfyllelse.
Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? <i>(Baseras på kontrollpunkt 3a, 3b, 3c, 4a & 4b)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att styrelsen har antagit en budget och redovisar ett överskott. Bedömningen baseras även på att styrelsen har följt upp ekonomin via delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning. Vi noterar att styrelsen inte har följt upp ekonomin i månadsrapporter per februari och oktober, vilket ska göras enligt fullmäktiges styrmodell.
Har styrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll? <i>(Baseras på kontrollpunkt 5a, 5b, 5c & 5d)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att styrelsen har antagit en internkontrollplan och följt upp den. Bedömningen baseras även på att åtgärder har vidtagits vid identifierade brister i internkontrollplanen. Att beskriva vilka konsekvenser de identifierade riskerna förväntas medföra ser vi som ett utvecklingsområde.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi styrelsen att:

- ▶ Tydliggöra vilka indikatorer som ska användas för att mäta måluppfyllelsen
- ▶ Tydliggöra beskrivningen i riskanalysen med vad konsekvenserna innebär för de identifierade riskerna
- ▶ Säkerställa att ekonomin följs upp i månadsrapporter per februari och oktober

Strömsund april 2024

Samuel Larsson
Verksamhetsrevisor

Per Stålberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor